ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 57.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 25-го Іюля. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 25-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 19-го Іюля.

Въ Воскресенье, 6-го Іюля, Государь Императоръ изволилъ принимать, въ Петергофскомъ Дворцѣ, на особой аудіенціи, Чрезвычайнаго Посланника и Полномочнаго Министра Его Величества Короля Баварскаго, Графа *Брея*, недавно акредитованнаго въ семъ качествѣ. По вручении Его Величеству кредитивной грамоты, Посланникъ имѣлъ честь быть представленнымъ Государынѣ Императрицѣ.

Генералъ *Барбоса да-Сильва*, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Его Величества Императора Бразильскаго, возвратившійся изъ своего путешествія, Графъ *Лебцельтернъ*, Маркизъ *д'Азелію*, Секретарь Посольства Его Величества Короля Сардинскаго Князь Григорій *Суццо* и Капитанъ *Брунъ*, начальникъ Датскаго фрегата „Беллона", также имѣли честь представляться Ихъ Императорскимъ Величествамъ.

Г-жа *Барбоса да-Сильва*, супруга Бразильскаго Посланника, Графиня *Лебцельтернъ* съ дочерью и Князь Іоаннъ *Суццо* представлялись Государынѣ Императрицѣ.

Всѣ сіи лица имѣли честь быть приглашенными въ тотъ день къ столу Ихъ Императорскихъ Величествъ и на спектакль, бывшій вечеромъ въ театрѣ.

—

Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Конторѣ 30 Іюня, дѣвицы: Графиня Ольга *Орлова* и Баронесса Цецилія *Фредериксъ*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ.

— Другимъ Высочайшимъ Указомъ отъ того же числа, даннымъ Придворной Конторѣ, дѣвицы: правнука Генералиссимуса Князя Италійскаго Графа Суворова-Рымникскаго, Елена *Башмакова*, Баронесса Паулина *Розенъ*, Княжна Евдокія *Горчакова*, Княжна Прасковья *Хилкова* и Графиня Анна *Гендрикова*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ.

—

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 1-го Іюля, состоящій донынѣ въ должности Волынскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, по выбору дворянъ, Надворный Совѣтникъ *Бобръ*, утвержденъ въ настоящей должности и пожалованъ въ Статскіе Совѣтники.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 19-go Lipca.

W Niedzielę, 6-go Lipca, Cesarz Jego Mość raczył przyjmować, w Pałacu Peterhofskim, na prywatném posłuchaniu, Nadzwyczajnego Posła i Pełnomocnego Ministra Jego Królewskiéj Mości Króla Bawarskiego, Hrabiego *Breja*, niedawno uwierzytelnionego w tym charakterze. Po wręczeniu Jego Cesarskiej Mości listów wierzytelnych, Poseł miał zaszczyt być przedstawionym Jej Cesarskiej Mości.

Jenerał *Barbosa da Silva*, Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister Jego Cesarskiéj Mości Cesarza Brezylijskiego, który powrócił ze swojej podróży; Hrabia *Lebzeltern*, Margr. *d'Azelio*, Sekretarz Poselstwa Jego Królewskiéj Mości Króla Sardyńskiego, Xiąże Grzegorz *Suzzo* i Kapitan *Brun*, naczelnik fregaty Duńskiéj „*Bellona*", mieli także zaszczyt przedstawiać się Ich Cesarskim Mościom.

Pani *Barbosa da Silva*, małżonka Posła Brezylijskiego, Hrabini *Lebzeltern* z córką i Xiąże Jan *Suzzo*, przedstawiali się Jej Cesarskiej Mości.

Wszystkie te osoby miały zaszczyt być zaproszone w tymże dniu do stołu Ich Cesarskich Mości, tudzież na widowisko, dawane wieczorem w teatrze.

—

Przez Najwyższy Ukaz, do Kapituły Dworu w dniu 30 Czerwca wydany, panny: Hrabianka Olga *Orlow* i Baronówna Cecylia *Fredericks*, Najłaskawiéj mianowane zostały Frejlinami Jej Cesarskiej Mości.

— Przez inny Najwyższy Ukaz z tejże daty, do Kapituły Dworu wydany, panny: prawnuczka Naczelnego wodza Xięcia Italijskiego Hrabiego Suworowa-Rimnickiego, Helena *Baszmakow*, Baronówna Paulina-*Rosen*, Xiężniczka Eudoxya *Gorczakow*, Xiężniczka Praskowija *Chilkow* i Hrabianka Anna *Hendrikow*, Najłaskawiéj mianowane zostały Frejlinami Jej Cesarskiej Mości.

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 1-go Lipca, zostający dotąd w obowiązku Gubernialnego Marszałka Gubernii Wołyńskiéj, z wyboru szlachty, Radzca Dworu *Bobr*, utwierdzony został w tymże urzędzie i mianowany Radzcą Stanu.

Извѣстія съ Кавказа.

Со времени обнародованія извѣстія о блистательномъ дѣлѣ Подполковника *Слѣпцова* у Шиналъ Юрта (8-го Мая), военныя дѣйствія на Кавказѣ происходили: въ Дагестанѣ, съ цѣлью овладѣнія занятымъ горцами сел. Гергебиль, и, буде можно, устройства укрѣпленія при этомъ важномъ пунктѣ, лежащемъ при сліяніи Кази-Кумыкскаго и Кара-Койсу; на Лѣвомъ Флангѣ Кавказской Линіи, для отраженія хищническихъ покушеній горцевъ, и на Лезгинской Кордонной Линіи, противъ бывшаго Елисуйскаго Султана, *Даніель-Бека*.

а) *Въ Дагестанѣ.*

Дагестанскій отрядъ, въ составѣ 5-ти баталіоновъ пѣхоты, 1-й сотни донскихъ казаковъ и 6-ти сотенъ конной и пѣшей милиціи, при 7-ми орудіяхъ, подъ начальствомъ Генералъ-Лейтенанта Князя *Бебутова*, выступилъ 6-го Мая изъ Темиръ-Ханъ-Шуры и Дженгутая, и 10-го числа расположился на высотахъ противъ Гергебиля. Того же числа, Князь *Бебутовъ* произвелъ рекогносцировку непріятельскаго расположенія. Гергебиль, обнесенный со всѣхъ сторонъ толстою стѣною въ двѣ сажени вышины и нѣсколькими башнями, устроенными для фланговой обороны, занятъ былъ сильнымъ гарнизономъ при 2-хъ орудіяхъ. Генералъ-Лейтенантъ Князь *Бебутовъ*, въ ожиданіи прибытія Главнокомандующаго и для лучшаго обезпеченія доставки запасовъ, счелъ нужнымъ перейти въ Ходжалъ-Махи, около 15-ти верстъ отъ Гергебиля, и расположился лагеремъ.

Между тѣмъ, холера появившаяся на Кавказѣ въ Ноябрѣ мѣсяцѣ прошлаго года и въ Январѣ мѣсяцѣ сего года, начавшая ослабѣвать, распространилась вновь повсемѣстно между рр. Самуромъ и Сулакомъ. Та же самая болѣзнь обнаружилась и въ лагерѣ подъ Ходжалъ-Махи.

По 25-е число Мая Дагестанскій отрядъ занимался укрѣпленіемъ ваггенбурга, устройствомъ дороги въ Гергебиль и постройкою моста чрезъ Койсу у сел. Пошекентъ, при чемъ происходило нѣсколько перестрѣлокъ съ горцами.

О дальнѣйшихъ дѣйствіяхъ нашихъ войскъ, получено нынѣ слѣдующее донесеніе Генералъ-Адъютанта Князя *Воронцова*, отъ 7-го Іюня, изъ лагеря на высотахъ при Гергебилѣ:

„24-го Мая, я выѣхалъ изъ Темиръ-Ханъ-Шуры и на другой день прибылъ въ Ходжалъ-Махи, въ лагерь Дагестанскаго отряда. Здѣсь получены были свѣдѣнія, что *Шамиль* приказалъ Наибамъ своимъ собрать всѣхъ горцевъ и идти на помощь къ Гергебилю. Желая располагать достаточными силами и считая неудобнымъ удалить Самурскій отрядъ отъ Кумуха, когда еще *Даніель-Бекъ* не былъ совершенно изгнанъ изъ верхнихъ магаловъ Джаро-Бѣлоканскаго Округа, я рѣшился ожидать въ Ходжалъ-Махи, пока не объяснятся обстоятельства и потомъ, смотря по надобности, или дать Самурскому отряду направленіе, которое принудило бы скопища *Даніель-Бека* возвратиться въ дома свои, или же присоединить его къ Дагестанскому отряду. Между тѣмъ продолжалась разработка дороги по Кази-Кумыкскому Койсу къ Гергебилю и къ сторонѣ Цудахара.

30-го Мая, получивъ извѣстіе, что партіи *Даніель-Бека* окончательно прогнаны изъ верхнихъ деревень Джаро-Бѣлоканской Области войсками Генералъ-Лейтенанта *Шварца*, я сдѣлалъ распоряженіе для усиленія Дагестанскаго отряда частію Самурскаго и въ то же время приказалъ передвинуться двумъ баталіонамъ Самурскаго полка изъ уроч. Дашлагара, направивъ одинъ изъ нихъ въ сс. Оглы и Аймяки на сообщеніе съ Темиръ-Ханъ-Шурою, а другой въ Ходжалъ-Махи.

Дагестанскій отрядъ двинулся 1-го Іюня изъ сел. Ходжалъ-Махи и расположился въ виду д. Гергебиля. Онъ находился въ слѣдующемъ составѣ: шесть баталіоновъ пѣхоты, два эскадра драгунъ, одна съ половиною сотня казаковъ, пѣшей и конной милиціи до 600 человѣкъ, четыре полевыхъ, четыре горныхъ орудія и двѣ 2-хъ-пудовыхъ мортиры.

Въ тотъ же день, Начальникъ Главнаго Штаба, съ авангардомъ отряда, произвелъ рекогносцировку укрѣпленнаго селенія, при чемъ были опредѣлены мѣста для расположенія войскъ и батарей, предназначенныхъ для разрушенія сдѣланныхъ непріятелемъ весьма значительныхъ работъ. Дѣйствительно, Гергебиль, какъ доносилъ о томъ Генералъ-Лейтенантъ

Wiadomości z Kaukazu.

Od czasu ogłoszenia wiadomości o świetnéj potyczce Podpółkownika *Slepcowa* pod Synał-Jurtą (8 Maja), działania wojenne na Kaukazie odbywały się: w Dagestanie, celem opanowania zajętéj przez Górali wsi Hergebil, i jeśliby można, założenia warowni przy tym ważnym punkcie, leżącym przy zbiegu Kazi-Kumykskiego i Kara-Kojsu; na lewém skrzydle Linii Kaukazkiéj, dla odparcia łupiezkich zamachów Górali, i na Linii Kordonowéj Lezgińskiéj, przeciw byłemu Sułtanowi Jelisujskiemu, *Daniel-Bekowi*.

a) *W Dagestanie.*

Oddział Dagestański, złożony z 5-ciu batalionów piechoty, jednéj seciny kozaków Dońskich i 6-ciu seciu milicyi konnéj i pieszéj, z 7-mią działami, pod dowództwem Jenerał-Porucznika Xięcia *Bebutowa*, wystąpił d. 6 Maja z Temir-Chan-Szury i Dżengutaju, i d. 10 rozłożył się na wzgórzach przeciw Hergebilu. Tegoż dnia, Xiążę *Bebutow* odbył rekonesans stanowisk nieprzyjaciela. Hergebil, opasany dokoła grubym murem, na dwa sążnie wysokim, i kilką basztami, urządzonemi dla obrony po skrzydłach, zajęty był silnym garnizonem, z dwóma działami. Jenerał Porucznik Xiążę *Bebutow*, w oczekiwaniu przybycia Głównodowodzącego, i dla lepszego zabezpieczenia dowozu zapasów, uznał za rzecz potrzebną przejść do Chodżał Machi, o 15 wiorst od Hergebilu, i rozłożył się tamże obozem.

Tymczasem cholera, zjawiona na Kaukazie w Listopadzie roku zeszłego i w Styczniu r. b., zacząwszy się już uśmierzać, znowu się wszędy rozszerzyła pomiędzy rzekami Samurem i Sułakiem. Taż choroba dotknęła i obóz pod Chodżał-Machi

Do d 25-go Maja, oddział wojsk Dagestański zajmował się obwarowaniem obozu, utorowaniem do Hergebilu drogi i zbudowaniem mostu na rzece Kojsu, pod wsią Poszekent, przyczém zaszło kilku utarczek z Góralami.

O dalszych działaniach wojsk naszych, otrzymano teraz następujące doniesienie od Jenerał-Adjutanta Xięcia *Woroncowa*, z d. 7 go Czerwca, z obozu na górach pod Hergebilem:

„Dnia 24-go Maja, wyjechałem z Temir-Chan-Szury, i nazajutrz stanąłem w Chodżał-Machi, w obozie Dagestańskiego oddziału. Tu doszły były wiadomości, że *Szamil* rozkazał Naibom swoim zebrać wszystkich Górali i ciągnąć na odsiecz do Hergebilu. Aby mieć dostateczne siły, i widząc niestosownem oddalać oddział Samurski od Kumuchu, kiedy jeszcze Daniel-Bek nie był zupełnie wyparowany z Górnych magałów okręgu Dżaro-Biełokańskiego, postanowiłem czekać w Chodżał-Machi, dopóki się okoliczności nie wyjaśnią, a potém, stosownie do potrzeby, albo nadać oddziałowi Samurskiemu kierunek, któryby znaglił zgraje Daniel-Beka do powrotu do domów, lub też połączyć ten oddział z oddziałem Dagestańskim. Tymczasem torowano daléj drogę ponad Kazi-Kumykskim Kojsu do Hergebilu i ku Cudachar.

Dnia 30-go Maja, odebrawszy doniesienie, że partye Daniel Beka ostatecznie są wyparowane z górnych wsi obwodu Dżaro-Biełokańskiego przez wojska Jenerał Porucznika *Schwarz*, poleciłem wzmocnić oddział Dagestański częścią Samurskiego, i zarazem kazałem wyjść dwóm batalionom półku Samurskiego z uroczyska Daszłagaru, skierowawszy jeden z nich do wsi Ogły i Ajmiaki, dla kommunikacyi z Temir-Chan-Szurą, a drugi do Chodżał-Machi.

Oddział Dagestański wyruszył 1-go Czerwca ze wsi Chodżał-Machi, i rozłożył się naprzeciw wsi Hergebil. Do składu jego wchodziły: sześć batalionów piechoty, dwa szwadrony dragonów, półtory seciny kozaków, milicyi pieszéj i konnéj do 600 ludzi, dział polowych cztéry, górnych cztéry i dwa pół-pudowe moździerze.

Tegoż dnia, Naczelnik Głównego Sztabu, z przednią strażą oddziału, odbył rekonesans obwarowanéj wsi, przyczém wytknięto miejsca dla wojsk i bateryi, przeznaczonych do zniszczenia dokonanych przez nieprzyjaciela bardzo znacznych utwierdzeń Rzeczywiście Hergebil, jak donosił o tém Jenerał-Porucznik Xiążę *Bebutow*, bardzo silnie, w ostatnich czasach, ufortyfikowany został. O-

Князь *Бебутовъ*, укрѣпленъ въ послѣднее время весьма сильно. Кромѣ высокой и прочной стѣны съ фланговою оборонною, отвѣсныя скалы дѣлаютъ многіе пункты совершенно неприступными; внутри аула вездѣ сдѣланы блиндажи, барикады, завалы и траверзы, а каждая сакля обращена, можно сказать, въ отдѣльное укрѣпленіе. Изъ находившихся въ селеніи двухъ орудій, непріятель сдѣлалъ нѣсколько выстрѣловъ по войскамъ, прикрывавшимъ рекогносцировку, но безъ всякаго для нихъ вреда.

(*Продолженіе впредь.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 14 Іюля.

Судъ палаты перовъ. Продолженіе засѣданія 13 Іюля.

По предложенію президента суда, генералъ-прокуроръ произнесъ рѣчь, въ которой приглашалъ изложить мнѣніе противъ обвиненныхъ. „Процессъ конченъ, — сказалъ онъ, — нѣтъ уже надобности доказывать и разсуждать о дѣйствительной виновности обвиненныхъ. Они сами разрѣшили сомнѣнія, сами сознались въ преступленіи, въ которомъ обвинялись. Наши труды кончены, теперь, судьи, начинаются ваши!

Преступленіе совершено важное; наказаніе за оное должно быть велико; сего требуетъ нація. Необходимо потрясти чиновниковъ, которые могли бы быть расположены принести долгъ своей службы въ жертву корыстолюбію; необходимо потрясти корыстолюбивыхъ людей, которые хотѣли бы воспользоваться порочностію чиновниковъ.

Всей строгости законовъ долженъ быть подвергнутъ генералъ Кюбьеръ. Да будетъ онъ исключенъ изъ арміи, которую обезчестилъ; исключенъ изъ палаты перовъ, которую его присутствіе можетъ только чернить. Не забудте господа, что онъ первый возъимѣлъ мысль о подкупѣ; не забудте, что онъ дважды засѣдалъ въ совѣтѣ Короны, и потому онъ виновнѣе другихъ; ибо нарушилъ законы своей страны.

Относительно Г. Теста, увы! Господа! послѣ того, что мы слышали (чтеніе доклада о самоубійствѣ), мнѣ недостаетъ ни рѣшимости ни силы измѣрить всю глубину бездны, въ которую корыстолюбіе низвергло его.

На счетъ Пармантье, на счетъ сего человѣка, который хотѣлъ извлечь пользу изъ собственнаго своего безстыдства я скажу — пусть десница правосудія разразится надъ нимъ. Я понимаю, что въ патріотическомъ восторгѣ можно обнаруживать великихъ преступниковъ; можно на преступныя главы ихъ низводить громы закона. Но быть доносчикомъ по дѣлу собственнаго корыстолюбія, и мстить за сопротивленіе противозаконнымъ своимъ требованіямъ; поведеніе сего рода заслуживаетъ презрѣніе каждаго честнаго человѣка, и наказаніе по всей строгости закона.

Что касается Пеллапра,—то пускай узнаетъ въ убѣжищѣ, гдѣ нынѣ вынужденъ онъ скрывать обезчещенную свою старость, пускай узнаетъ какъ законъ отмщаетъ за попраніе честности.

Въ дальнѣйшемъ продолженіи своей рѣчи, генералъ-прокуроръ требованіе свое относительно строгости приговора, основывалъ преимущественно на господствующемъ мнѣніи, которое непремѣнно слѣдуетъ исправить: 1) что подкупъ и продажность овладѣли и губятъ все общество, и 2) что есть преступники, которыхъ не караетъ законъ, и преступленія, на которыя не смѣютъ обращать общественнаго вниманія. „Слухи эти преувеличены; настоящее дѣло служитъ лучшимъ доказательствомъ сего. Пускай же приговоръ вашъ, господа, обнаруживая истинную мѣру преступленія, будетъ удовлетвореніемъ добродѣтельныхъ гражданъ. Вамъ предстоитъ успокоить опасенія страны, укрѣпить нравственность и порядокъ, и отмстить за обиду общества, которой подверглось оно по причинѣ нарушенія его довѣрія. Это—важная заслуга, которую вы окажете Франціи, и мы имѣемъ полную надежду, что сужденіе ваше по сему дѣлу, будетъ вполнѣ соотвѣтствовать высокому вашему призванію.“

Послѣ сихъ словъ генералъ-прокурора, произнесъ рѣчь Г. Барошъ, защитникъ генерала Кюбьера; стараясь прежде оправдать его въ упрекѣ, что онъ первый возъимѣлъ мысль о подкупѣ, которую скорѣе—по его мнѣнію, — слѣдовало бы прописать г-ну прócz wysokiego i tęgiego muru z obroną skrzydłową, urwiste skały czynią wiele punktów zupełnie niedostępnemi; wewnątrz aułu wszędzie pozakładane są blindaże, barykady, nasieki i trawersy, a każda sakla (chata) przeistoczona, można powiedzieć, w osobną warownię. Ze znajdujących się we wsi dwóch dział, nieprzyjaciel dał kilka wystrzałów do wojsk, które przykrywały rekonesans, lecz bez żadnéj dla nich szkody.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 14 lipca.

Sąd Izby Parów. Dalszy ciąg posiedzenia d. 13 lipca.

Na wezwanie Prezesa Sądu, Prokurator Jeneralny, śród najgłębszego milczenia, zabrał głos dla uczynienia wniosków przeciw oskarżonym. „Process skończony“, rzekł. „Niema już potrzeby dowodzić, rozprawiać o rzeczywistéj winie obwinionych. Oni sami usunęli wątpliwość; sami wyznali występek, który im był zarzucony. Praca się nasza skończyła, zaczyna się wasza Sędziowie!

Wielka zbrodnia popełnioną została: kara jéj musi być wielką; naród się o to domaga, Trzeba zatrwożyć urzędników, którzyby mogli być skłonni dla chciwości poświęcić powinność; trzeba zatrwożyć ludzi chciwych, którzyby się chcieli pokusić korzystać ze słabości urzędników.

Cała surowość prawa spaść powinna na Jenerała Cubiéres. Niech będzie wyłączonym z wojska, które znieważył; wyłączonym z Izby Parów, którą obecność jego tylkoby już nadal plamiła. Nie zapominajcie Panowie, iż on pierwszy powziął myśl przekupstwa; nie zapominajcie, iż on podwakroć zasiadał w radzie Korony, i że przeto tém jest winniejszy, że prawa swego kraju naruszył.

Co do P. Teste, ach! Panowie! potém cośmy słyszeli, (odczytanie protokołu samobójstwa), nie mam odwagi ani siły mierzyć całéj głębi przepaści, w którą go chciwość wtrąciła.

Co do Parmentier, co do tego człowieka, który chciał spekulować na sprośności własnéj, niech dłoń sprawiedliwości ocięży się nad nim. Pojmuję, że w patryotycznym zapale, można denuncyować wielkich winowajców; można na występne ich głowy ściągać pioruny prawa Lecz być donosicielem w interessie własnéj chciwości, i aby się pomścić za opor przeciw nieprawym wymaganiom swoim; postępowanie tego rodzaju zasługuje na wzgardę każdego poczciwego człowieka, na największą surowość prawa.

Co do Pellapra — niechaj się dowie w ustroniu, gdzie dziś musi ukrywać zhańbioną swą starość; niechaj się dowie, jak prawo mści się za obrażoną poczciwość.“

W dalszym ciągu swéj mowy, Jeneralny Prokurator żądania swoje, co do surowości wyroku, opierał mianowicie na panującéj opinii powszechnéj, któréj koniecznie zapobiedz potrzeba: 1) iż przekupstwo i przedajność ogarnęły i trawią całą społeczność, i 2) że są winowajcy, których prawo nie sięga, i występki, na które nie śmią zwracać uwagi publicznéj „Pogłoski te są przesadzone; sam ten process jest najlepszym tego dowodem. Niechże więc wasz wyrok, Panowie, wykazując istotną miarę złego, będzie zaspokojeniem cnotliwych obywateli. Powinniście uśmierzyć obawy kraju, ukrzepić moralność i porządek, i pomścić krzywdy społeczności, którą jéj wyrządzono przez zachwianie jéj zaufania. Jest to wielka usługa którą macie oddać Francyi, i mamy nieomylną nadzieję, iż odpowiecie w pełni wysokiemu powołaniu waszemu.“

Po tych słowach Jeneralnego Prokuratora, zabrał głos P. *Baroche*, obrońca Jenerała Cubiéres, i usiłując naprzód oczyścić go z zarzutu, iż on piérwszy powziął myśl przekupstwa, którąby raczéj — podług niego,— Panu Parmentier przypisać należało; przeszedł do wyliczenia nie

Пармантье, перешедъ потомъ къ исчисленію не только денежныхъ потерь, но и нравственныхъ страданій, которыми обвиненный строго уже наказанъ за преступленіе, въ которое былъ вовлеченъ. „Величайшая строгость вашего суда, сказалъ онъ, не изобрѣтетъ наказанія строже того, которому подвергся генералъ, когда по благороднымъ чувствамъ въ отношеніи къ другимъ, долженъ былъ унизиться предъ Пармантье. Это чело, неустрашимое среди града непріятельскихъ ядеръ, поникло предъ тикимъ человѣкомъ. Вы сами понимаете это, судьи, какъ чувствительна жертва!“ За симъ Г. Барошъ представилъ въ краткихъ словахъ всю прежнюю жизнь и военныя заслуги генерала, и между прочимъ доблестный его подвигъ въ сраженіи при Ватерлоо. Будучи раненъ на канунѣ этого дня при *Quatre-Bras* одиннадцатью сабельными ударами, получилъ въ помянутомъ сраженіи команду надъ бригадою, съ которою велѣно ему было овладѣть укрѣпленнымъ постомъ Гугумонъ. „Въ челѣ 1 полка легкой кавалеріи, съ саблею въ рукѣ, молодой полковникъ бросился на укрѣпленія. Пораженная пулею лошадь его падаетъ; всадникъ встаетъ и защищается, защищается одною рукою, которая ему осталась, хотя со всѣхъ сторонъ угрожаетъ ему неминуемая смерть. Эта непоколебимая отвага возбудила уваженіе въ непріятелѣ. Не смотря на возможность пронзить его тысячею пуль, всѣ ружья опустились; не раздался ни одинъ выстрѣлъ. Молодой полковникъ спокойно удалился, благодаря рукою непріятелей, почтившихъ его мужество.“ — О! если необходимо обвинять человѣка въ одномъ только худомъ его поступкѣ, совершенномъ въ продолженіе всей жизни, то по крайней мѣрѣ правосудіе не требуетъ, чтобы было забыто то великое поприще; которое достойно одобренія; правосудіе не требуетъ того, чтобы одинъ день слабости и заблужденія, уничтожилъ все прекрасное и достославное прошедшее. И такъ съ довѣренностію, судьи, поручаю вамъ честь генерала Кюбьера, честь всего его семейства.“

Г. Маркъ-Дего, который долженъ былъ содѣйствовать г-ну Паллье, въ защитѣ г-на Теста, отозвался слѣдующимъ образомъ. „Господа Пэры! Несчастный, мѣсто коего незанято передъ вами, хотѣлъ было непосредственно обратиться къ Верховному Правосудію, и тѣмъ избавить судъ вашъ отъ печальнаго долга, который предстоитъ исполнить. Но судьба или Промыслъ подвергаетъ его человѣческому правосудію.

Я представалъ здѣсь по его порученію, чтобы высказать передъ вами, что среди неизъяснимыхъ мученій, терзающихъ его сердце, его сокрушаетъ то, что въ слѣдствіе роковыхъ обстоятельствъ, вмѣшано въ это дѣло имя невиннаго его сына, который ни очемъ не зналъ, и въ отношеніи коего малѣйшее подозрѣніе въ участіи, было бы ужаснѣйшею несправедливостію; сына, одинъ видъ и поведеніе коего во все продолженіе этихъ судебныхъ преній, вѣрно во всѣхъ свидѣтеляхъ возбуждали глубокое участіе. Вотъ мысль, которая угнетаетъ его; это одно, что онъ предоставилъ мнѣ сказать предъ вами, и какъ бы желалъ я, чтобы могъ исполнить это съ такою силою, какую глубокая скорбь придавала словамъ его. — Но если онъ, повинуясь своей участи, самъ забываетъ о себѣ, то вы господа, долженствующіе судить его, не забывайте о слѣдующихъ словахъ Боссюэта: милосердіе есть существенная часть правосудія.“

Защитникъ г-на Пермантье, Г. Бенуа-Шампи, оправдывалъ его тѣмъ, что онъ дѣйствительно не вѣрилъ въ возможность подкупа и полагалъ что онъ былъ обманутъ. Самъ Г. Пармантье, при краткомъ своемъ отзывѣ, подтвердилъ эти слова своего защитника, присовокупляя, что это ошибочное, какъ нынѣ убѣждается, предположеніе, а не преступное корыстолюбіе, въ которомъ упрекаютъ его, было источникомъ его поведенія.

За симъ еще произнесъ рѣчь генерал-прокуроръ, и опровергая преимущественно мнѣнія защитника генерала Кюбьера, будто бы онъ по причинѣ испытанныхъ уже имъ нравственныхъ страданій, заслужилъ снисхожденіе судей, окончилъ ее слѣдующими словами: „что же значатъ эти нравственныя удрученія? что значитъ это уничиженіе? Удрученія и уничиженіе всегда сопутствуютъ дурнымъ дѣяніямъ. Генералъ Кюбьеръ страдалъ потому, что долженъ былъ страдать; это было первое наказаніе за его преступленіе; но этимъ онъ не уничтожилъ своей вины въ отношеніи государства и общества. Дурной примѣръ, поданный имъ собою, соблазнъ, происшествій отъ сего, — чѣмъ все это въ состояніи онъ вознаградить? И потому я

tylko strat pieniężnych, ale i cierpień moralnych, przez które obwiniony odpokutował już srodze za błąd, do którego dał się pociągnąć. „Największa surowość waszego sądu, rzekł, nie wynajdzie dotkliwszéj kary nad tę, jakiéj już doznał Jenerał, gdy przez szlachetność względem drugich, musiał się ugiąć przed Parmentierem. Czoło to, niezachwiane śród gradu kul nieprzyjacielskich, ugięło się przed takim człowiekiem! Sami to pojmiecie Sędziowie, jaka w tém była boleść i jaka ofiara!“ Biorąc ztąd pochop P. Baroche, przytoczył w krótkiéj treści całe poprzednie życie i wojenne zasługi Jenerała, a między innemi chlubny czyn jego w bitwie pod Waterloo. Raniony dniem przedtém pod Quatre-Bras jedenastu cięciami pałasza, otrzymał we wspomnionéj bitwie dowództwo brygady, z którą polecono mu zdobyć obwarowane stanowisko Hougoumont. „Na czele 1-go półku lekkiéj jazdy, z ręką na temlaku, młody Półkownik rzucił się na wały. Koń jego ugodzony kulą, upada; jeździec powstał i broni się jeszcze; broni się jedną ręką, którą tylko mógł władać, w obec niechybnéj śmierci co mu zewsząd zagraża. Ale ta niezachwiana odwaga wzbudziła cześć nieprzyjaciół. Mogąc go tysiącem kul przeszyć, Anglicy broń schylili ku ziemi; ani jeden strzał się nie ozwał. Młody Półkownik oddalił się spokojnie, pozdrawiając nawzajem ręką nieprzyjaciół, którzy męztwo jego uczcili.“ — „Ach! jeśli trzeba zarzucać człowiekowi jeden zły jego postępek, w całém tylko życiu spełniony, sprawiedliwość nie każe przynajmniéj zapominać o tym długim zawodzie chwały i zasługi; sprawiedliwość nie żąda tego, aby dzień jeden słabości i błędu, niszczyć miał całą piękną i chwalebną przeszłość. Z ufnością więc w wasze ręce, Sędziowie, powierzam honor Jenerała Cubiéres, honor całéj jego rodziny.“

P. *Marc-Dehaut*, który miał być pomocnikiem P. Paillet, obrońcy P. Teste, w zastępstwie jego odezwał się w tych słowach: „Panowie Parowie! Nieszczęśliwy, którego miejsce próżne jest przed wami, chciał się bezpośrednio odwołać do Sprawiedliwości Najwyższéj, i oszczędzić Sądowi waszemu smutnego obowiązku, jaki mu do spełnienia zostaje. Ale los czy Opatrzność poddaje go sprawiedliwości ludzkiéj.

„Staję tu z polecenia jego, abym wypowiedział przed wami, iż w pośród niewymównych udręczeń, które sercem jego miotają, największą dlań boleścią, któréj znieść i przyjąć nie może, jest to, że skutkiem smutnéj fatalności, imie niewinnego jego syna do téj sprawy wmięszane zostało; syna, który nie wiedział o niczém; względem którego najmniejsze podejrzenie wspólnictwa, byłoby najstraszniejszą niesprawiedliwością; syna, którego sam widok i postępowanie w całym ciągu tych rozpraw sądowych, we wszystkich zapewne świadkach głębokie obudzały współczucie. To jest myśl która go przywala; to jest jedno, co mi zlecił powiedzieć przed wami, i obym to mógł uczynić z tą mocą, jaką boleść słowom jego dawała! — „Lecz jeśli poddając się swemu losowi, sam zapomina o sobie; wy Panowie, którzy go sądzić macie, nie zapominajcie tych słów Bossueta: „iż miłosierdzie jest istotną częścią sprawiedliwości.“

Obrońca P. Parmentiera, P. *Benoit-Champy*, usprawiedliwiał go jedynie tém, że rzeczywiście w przekupstwo nie wierzył i sądził się być oszukanym. Sam P. Parmentier, w krótkiem przymówieniu się, potwierdził te słowa swego obrońcy, dodając, iż to mylne, jak teraz widzi, przypuszczenie, a nie podła chciwość, jaką mu zarzucają, było zródłem jego postępku.

Następnie zabrał głos raz jeszcze Jeneralny Prokurator, i zbijając zwłaszcza twierdzenia obrońcy Jenerała Cubiéres, jakoby on przez doznane już udręczenia moralne, zasługiwał na pobłażanie Sędziów, zakończył następnemi słowy: „Cóż znaczą te udręczenia moralne? co znaczy to upokorzenie?“ Udręczenia i upokorzenie towarzyszą zawsze złym czynom. Jenerał Cubiéres cierpiał, bo powinien był cierpieć; była to pierwsza kara jego występku; lecz nie zgładził przez to swéj winy względem kraju i społeczeństwa. Zły przykład który dał z siebie; zgorszenie, które wynikło z processu; czémże on to zdoła nagrodzić? Śmiem was przeto upraszać, Sędziowie! w imie godności waszego Sądu; w imie dobra kraju naszego, ażeby kara, była równie głośną jak prawda.“

осмѣливаюсь просить васъ, судьи, именемъ важности вашего суда, именемъ блага нашей страны, чтобы наказаніе было столько же сильно какъ и истина.“

Президентъ суда объявилъ, что пренія уже кончены. Судъ соберется снова публично въ день обнародованія приговора; совѣщанія же по оному будутъ производиться при запертыхъ дверяхъ.

— Послѣ засѣданія суда перовъ, бывшаго въ Субботу, когда обвиненіе Г. Пелланра болѣе и болѣе усиливалось, его зять, князь Шимей отправилъ къ нему курьера съ убѣдительнымъ требованіемъ, чтобы онъ явился въ судъ. Утверждаютъ, что Г. Пелланра черезъ два дня пріѣдетъ въ Парижъ.

— Въ *National* пишутъ, что сынъ бывшаго министра, находящагося нынѣ подъ судомъ, Г. Карлъ Тестъ, оставилъ должность дѣлопроизводителя въ счетной палатѣ и званіе члена палаты депутатовъ.

— Палата депутатовъ отвергла въ сегодняшнемъ засѣданіи допо нительную статью г-на Лакросъ, который требовалъ уменьшенія 450 чел, французскихъ силъ въ Океаніи и сокращенія 510 тысячами суммы въ 1,735,100 фр., предназначенной для сей колоніи. Сегодня палата занималась мѣстными дѣлами, послѣ чего приступила къ бюджету расходовъ, который составляетъ 1,464,995 фр. Алжирская армія, по этому бюджету, будетъ состоять изъ 66,000 чел.

— 12 числа, Реформисты давали обѣдъ, на коемъ находилось 1080 чел., въ числѣ приглашенныхъ было около 40 депутатовъ. Однако Гг. Тьеръ, Араго, и Ледрю-Ролленъ не участвовали въ оном. Предсѣдателемъ былъ Г. Латенри, при этомъ произнесено было много рѣчей, которыя всѣ направлены были противъ министерства 29 Октября. Этотъ пиръ и процессъ въ судѣ перовъ, составляютъ главный предметъ журнальныхъ разсужденій.

— По случаю дѣла, производящагося въ судѣ перовъ, въ *Union Monarchique* говорятъ объ испорченности, господствующей вообще во французской правительственной жизни, и приглашаютъ всѣхъ благомыслящихъ, чтобы они рѣшились изгнать это зло.

— Общество дома Бассенъ, взявшее на откупъ нѣкоторыя копи въ Алжиріи, извѣстило военнаго министра что оно откроетъ ему несправедливости, нѣкоторыхъ чиновниковъ министерства публичныхъ работъ относительно общества.

— Арабскіе начальники, которые, какъ писали, вышли на берегъ въ Марсели, прибыли уже въ Парижъ. Всѣхъ ихъ девять и они живутъ, какъ Бу-Маза, на Елисейскихъ поляхъ. Семеро изъ нихъ имѣютъ знаки ордена Почетнаго Легіона. Чиновникъ Арабскаго департамента Г. Руссо сопровождаетъ ихъ повсюду и показываетъ имъ примѣчательности Парижа. Носятся слухи, что Бу-Маза намѣренъ принять Христіанскую религію. Съ нѣкотораго времени онъ одѣвается по европейска и соображается съ нашими обычаями.

— Въ Мильгаузенѣ, въ слѣдствіе случившихся тамъ смятеній, тамошняя національная гвардія была распущена,

16 *Іюля.*

Палата депутатовъ сначала занималась сегодня разсмотрѣніемъ проектовъ мѣстной важности, и за симъ приступила къ балотировкѣ по проекту разрѣшенія новыхъ кредитовъ на желѣзныя дороги изъ Лилля, Марсели и *Vierson*, который единогласно былъ принятъ. За симъ принятъ былъ также безъ преній проектъ о назначеніи 12,000 фр. пожизненнаго пенсіона для вдовы и дѣтей адмирала Дюперре. Послѣ кончины матери, пенсіонъ этотъ раздѣленъ будетъ по равной части между дѣтьми.

— Кромѣ извѣстныхъ уже подробностей насчетъ покушенія на самоубійство Г. Теста, въ журналѣ *Droit* пишутъ слѣдующее: „Г. Тестъ вышелъ въ Понедѣльникъ изъ суда перовъ съ своимъ сыномъ, двумя адвокатами и приставомъ суда. Онъ казался разстроеннымъ, но не печальнымъ, и ничто не обнаруживало его намѣренія на самоубійство. Вошедши въ Люксенбургскую тюрьму, онъ поклонился директору и приказалъ своему слугѣ принести купанье. Отсылая сына своего домой, онъ сказалъ ему: „Можешь сказать матери, что эта игра сдѣлалась слишкомъ для меня трудною и я не въ состояніи продолжать ее.“ Во время обѣда былъ онъ молчаливъ и печаленъ; прежде онъ объяснялъ свои планы защиты, но на этотъ разъ

Prezes Sądu oświadczył, iż rozprawy są już skończone. Sąd zgromadzi się znowu publicznie dopiéro w dzień ogłoszenia wyroku; narady zaś nad nim odbywać się będą przy drzwiach zamkniętych.

— Po Sobotniém posiedzeniu Sądu Parów, gdy skarga przeciw P. Pellapra coraz w gorszém przedstawiała się świetle, zięć jego, Xiąże Chimay, wysłał do niego gońca z usilném żądaniem, aby się stawił przed sądem. Jakoż głoszą za rzecz pewną, że P. Pellapra za dwa dni przybędzie do Paryża.

— P. Karol Teste, syn obwinionego byłego Ministra, miał jakoby, jak donosi *National*, złożyć urząd referenta Izby obrachunkowéj i członka Izby Deputowanych.

— Izba Deputowanych, na wczorajszém posiedzeniu, odrzuciła dodatek P. Lacrosse, który żądał zmniejszenia sił francuzkich w Oceanii o 450 ludzi, oraz wykreślenia 510,000 fr. z summy 1,735,100 fr, budżetem dla téj osady przeznaczonéj. Dzisiaj zajmowała się przedmiotami miejscowemi, po których przystąpiła do budżetu wydatków, który ogółem dla wszystkich Ministerstw 1,464,995 fr. wynosi. Armia w Algieryi, według tego budżetu, liczyć ma 66,000 ludzi.

— Dnia 12, Reformiści wyprawili biesiadę, na któréj znajdowało się 1,080 osób. Około 40 Deputowanych było jéj uczęstnikami. P. Thiers wszakże, oraz PP. Arago i Ledru-Rollin, nie mieli w niéj udziału. P. Lasteyrie przewodniczył biesiadzie. Miano wiele mów, a wszystkie wymierzone były przeciw ministerstwu z d. 29 października. Ta biesiada i process w Izbie Parów, są głównym przedmiotem rozpraw dziennikarskich.

— Z processu przed Sądem Parów, *Union Monarchique* bierze pochop do wynurzenia się względem zepsucia, jakie w życiu rządowem Francyi w ogólności panuje, i do wezwania wszystkich dobrze myślących, aby się wzięli do przytłumienia tego złego.

— Akcyjne towarzystwo domu Bassain, posiadające koncessye na pewne kopalnie w Algieryi, zawiadomiło Ministra wojny, że mu odkryje oszustwa, jakich się dopuścili względem nich niektórzy urzędnicy ministerstwa robót publicznych.

— Już przybyli do Paryża naczelnicy Arabscy, o których było doniesiono, że wysiedli na ląd w Marsylii. Jest ich dziewięciu, i wszyscy mieszkają, równie jak Bu-Maza, na polach Elizejskich. Siedmiu z nich mają ozdoby orderu legii honorowéj. Urzędnik biura Arabskiego, P. Rousseau, towarzyszy im wszędzie, okazując osobliwości Paryża. Krąży pogłoska, że Bu Maza chce zostać Chrześcianinem. Od niejakiego czasu, przyjął Europejskie obyczaje i ubiór francuzki.

— W Mühlhausen, w skutku zaszłych tam rozruchów, tameczna gwardya narodowa rozwiązaną została.

Dnia 16 *lipca.*

Izba Deputowanych zajmowała się dziś kilku projektami miejscowego interessu, i następnie przystąpiła do głosowania nad projektem udzielenia nowych kredytów na koleje żelazne z Lille, Marsylii i Vierson, który jednomyślnie przyjęła. Poczém przyjęty także został bez rozpraw, projekt udzielający 12,000 fr. dożywotniéj pensyi dla wdowy i dzieci po Admirale Duperré. Po śmierci matki, pensya ta przejść ma w równych częściach na dzieci.

— Oprócz wiadomych już szczegółów o usiłowaném samobójstwie P. Teste, dziennik *Droit* donosi co następuje: „P. Teste wyszedł w Poniedziałek z Sądu Parów z swoim synem, dwóma obrońcami i woźnym. Zdawał się być wzruszony, ale nie w rozpaczy; żadna zatém okoliczność nie wróżyła jego smutnego przedsięwzięcia. Wszedłszy do więzienia Luxemburgskiego, ukłonił się uprzejmie dyrektorowi i kazał swemu służącemu przynieść obiad. Syna wyprawił do domu. „Możesz (rzekł do niego) powiedzieć matce, że ta gra stała się dla mnie za trudną, i nie mogę daléj jéj ciągnąć.“ Obiad był milczący i smutny, gdyż P. Teste, który zwykle rozwijał swoje plany obrony, tą razą nic zgoła nie mówił. Po obiedzie, odesłał jednego ze swoich obrońców, P. Paillet, mówiąc mu: „Pan jesteś znużony, idź do

не говорилъ ничего. Послѣ обѣда отправилъ онъ одного изъ своихъ адвокатовъ (г-на Палье), сказавъ ему: „Вы утомлены, подѝте домой, а завтра увидимся.“ Потомъ, г-нъ Тестъ разговаривалъ нѣкоторое время съ другимъ своимъ адвокатомъ, Г. Дего, но и съ тѣмъ простился въ 8 часовъ. Сынъ его, снова приходилъ къ нему, и когда вышелъ, Г. Тестъ рѣшился посягнуть на свою жизнь. Одинъ изъ первыхъ чиновниковъ палаты перовъ провелъ съ нимъ ночь. Г. Тестъ читалъ и разговаривалъ, утверждая между тѣмъ, что со дня рожденія преслѣдуетъ его роковое несчастіе. „Неужели,“ говорилъ онъ далѣе, „неужели я безчестенъ, я который безъ сильнаго біенія сердца не могу слышать разсказа о прекрасномъ подвигѣ. О судьба, о фатализмъ!“ Онъ упомянулъ также о генералѣ своемъ братѣ. „Бѣдный братъ мой! онъ уже болѣе тамъ не явится (въ палатѣ перовъ), а всему виною я.“ Третьяго дня по установленному порядку, приставъ суда прочелъ ему протоколъ засѣданія, въ которомъ онъ не находился, а равно предложеніе прокурора и закрытіе засѣданій.“

— Въ *Gazette des Tribunaux* пишутъ: „Г. Тестъ находится подъ строгимъ надзоромъ съ тою цѣлію, чтобы не лишилъ себя жизни. Ген.-лейт. Кюбьеръ получилъ увольненіе отъ званія пера. Генерала посѣщаетъ много знакомыхъ, а въ особенности прежніе его секретари. Не извѣстно еще, добровольно ли Гг. Кюбьеръ и Пеллапра предложили г-ну Тесту 100,000 фр. или онъ требовалъ этой суммы за предоставленіе компаніи разработки копей въ Гуэнанъ. Говорятъ, что Г. Пеллапра, предвидя свою участь, передалъ все свое имѣніе, составляющее 27,000,000 фр., княгинѣ Шимей.“

— Правительство получило отъ ген. Бедо подробное донесеніе о дѣйствіяхъ Абд-эль-Кадера противъ Марокскаго Императора. Генералъ проситъ инструкціи по этому непредвидѣнному случаю и полагаетъ, что необходимо дѣятельно поддерживать Марокскаго Императора, какъ для того, чтобы предупредить усиленіе могущества эмира, такъ и для обезпеченія вліянія Франціи въ Марокко. Морской министръ предписалъ немедленно отправить нѣсколько кораблей въ Алжиръ.

— Хлѣбъ нынѣшняго года продаютъ здѣсь весьма дешево; зерно добротно и тяжеловѣсно. Погода благопріятствуетъ жатвѣ. Цѣны ржи и ячменя понижаются, такъ что въ средней Франціи упали съ 48 фр. на 21 фр.

18 Іюля.

Въ Нельи собралась теперь вся Королевская фамилія, кромѣ герцога Немурскаго, который находится на водахъ въ Барежѣ, и принца Жуэнвильскаго, который командуетъ эскадрою въ Средиземномъ морѣ. Король и Королева Бельгійскіе также прибыли въ Нельи.

— Судъ перовъ произнесъ вчера приговоръ по дѣлу г-на Теста, Кюбьера и Пармантье. Тестъ оказался виновнымъ въ принятіи подарковъ во время управленія министерствомъ публичныхъ работъ, въ 1842 и 1843 годахъ. Кюбьеръ и Пармантье признаны виновными въ подкупѣ для полученія привиллегіи на разработку копей въ Гуэнанѣ. Г-нъ Тестъ приговоренъ къ лишенію гражданскихъ правъ, къ трехлѣтнему заключенію, къ уплатѣ 94,000 фр. пени и къ возвращенію 94,000 фр., полученныхъ имъ въ подарокъ, которыя поступятъ въ пользу больницъ: Гг. Кюбьеръ и Пармантье, приговорены къ лишенію правъ гражданства и ко взносу пени по 10,000 фр.; кромѣ того, всѣ обязаны возвратить судебныя издержки по процессу.

При лишеніи правъ гражданства, осужденные лишаются званія и орденовъ, а равно: права подавать голосъ на выборахъ, права быть избранными и исполнять обязанности депутата, и права засѣдать въ судѣ присяжныхъ, быть свидѣтелями, засѣдать въ фамильныхъ совѣтахъ, быть опекунами или попечителями; должны быть выключены изъ національной гвардіи; имъ воспрещается носить оружіе, служить въ войскахъ Франціи и преподавать уроки, какъ публично, такъ и частно.

Немедленно по обнародованіи приговора, г-нъ Коши отправился въ тюрьму и прочелъ приговоръ обвиненнымъ. Гг. Тестъ и Кюбьеръ слушали оный спокойно, какъ люди приготовленные къ этому. Кюбьеръ приговоренный не къ заключенію, а только къ лишенію правъ гражданства, освобожденъ, равно какъ и Пармантье; онъ намѣренъ оставить Францію. Тестъ

domu, jutro zobaczymy się z sobą.“ Po jego odejściu, rozmawiał czas niejaki z drugim swoim obrońcą, P. Dehaut, lecz i tego o godzinie 8-éj pożegnał. W tym czasie przybył syn jego, i dopiéro po jego wyjściu usiłował odjąć sobie życie. Jeden z piérwszych urzędników Izby Parów noc z nim przepędził. P. Teste czytał lub rozmawiał, mówiąc między innemi, że od urodzenia prześladuje go niepokonana feralność.“ „Czyliż jestem (mówił sam do siebie) nędznikiem, ja, który bez silnego bicia serca nie mogłem nigdy słyszéć opowiadania pięknego czynu? Ha! losie, fatalności!“ Wspomniał także o swoim bracie Jenerale. „O mój biédny brat, rzekł z rozczuleniem, już się tam (w Izbie Parów) więcéj nie okaże, a ja będę tego powodem.“ Onegdaj wieczorem, według przepisów prawa, woźny odczytał mu protokół posiedzenia, na którém się nie znajdował, łącznie z wnioskiem Prokuratora i zamknięciem rozpraw.“

— Z *Gazette des Tribunaux*: „P. Teste jest pilnie strzeżony, aby sobie nie odebrał życia. Jenerał-Porucznik Cubiéres złożył parostwo. Odwiedza go wiele osób, a mianowicie jego dawniejsi sekretarze. Jeszcze nie jest rzeczą pewną, czy PP. Cubiéres i Pellapra ofiarowali P. Teste dobrowolnie 100,000 fr., lub czy sam żądał téj summy, za udzielenie koncessyi na kopalnię Gouhenans. Mówią, że P. Pellapra, spodziewając się nastąpić mającego losu, cały swój majątek, wynoszący 27,000,000 fr., swojéj córce, Xiężnie Chimay, zapisał.“

— Rząd otrzymał teraz od Jenerała Bedeau dokładny raport o powstaniu Abd-el Kadera przeciw Cesarzowi Marokkańskiemu. Jenerał prosi o instrukcye na ten nieprzewidziany wypadek, a oraz wnosi, że należałoby czynnie dopomódz Cesarzowi Marokkańskiemu, już-to dla złamania potęgi Emira, już dla zapewnienia francuzkiego wpływu w Marokko. Minister morski kazał natychmiast wysłać kilka okrętów do Algieru.

— Tegoroczne zboże, które nader tanio na targach francuzkich sprzedają, jest bardzo ciężkie i wybornego gatunku. Pogoda wszędzie sprzyja żniwom. Ceny żyta i jęczmienia spadają; we Francyi środkowéj już z 48 fr. zniżyły się na 21.

Dnia 18 lipca.

Obecnie zgromadzona jest w pałacu Neuilly cała rodzina Królewska, wyjąwszy Xięcia Nemours, który bawi u wód w Baréges, i Xięcia Joinville, dowodzącego flotą na morzu Śródziemném. Król i Królowa Belgijscy zjechali także do Neuilly.

— Sąd Parów wydał już wczoraj wyrok w sprawie PP. Teste, Cubiéres i Parmentier. Teste uznany został winnym przyjmowania datków podczas swego zarządzania ministerstwem robót publicznych w 1842 i 1843 r.; Cubiéres i Parmentier winnymi przekupstwa w pozyskaniu przywileju na kopalnie Gouhenans. Z tego zatém powodu, piérwszy skazany został na utratę praw obywatelskich, trzy lata więzienia, 94,000 franków kary pieniężnéj, i zwrót 94,000 franków odebranych w darze, które między szpitale rozdzielone być mają; zaś dwaj ostatni, na utratę praw obywatelskich i opłatę kary po 10,000 franków. Wszyscy zaś obowiązani są solidarnie do zwrotu kosztów processu.

Utrata praw obywatelskich, pociąga za sobą pozbawienie urzędów i wszelkich godności, tudzież prawa: głosowania przy wyborach, obieralności, wykonywania obowiązków deputowanego; utratę orderów, niemożność zasiadania w sądzie przysięgłych, świadczenia w sądach, zasiadania w radach familijnych, obejmowania opieki i kuratoryi; wykreślenie z gwardyi narodowéj, zabronienie noszenia broni, służenia w wojsku francuzkiem, i nauczania, bądź publicznie, bądź prywatnie.

Zaraz po ogłoszeniu wyroku, pisarz sądu Parów, P. Cauchy, udał się do więzienia trzech obwinionych i wyrok im odczytał. PP. Teste i Cubiéres słuchali go spokojnie, jako przygotowani do tak smutnego wypadku. Cubiéres skazany nie na więzienie, lecz na utratę tylko praw obywatelskich, zaraz po złożeniu przepisanéj summy, wypuszczony został na wolność, razem z Parmentierem, i posta-

будетъ переведенъ въ Консьержери, гдѣ для него приготовлено помѣщеніе. Говорятъ, что помѣщеніе это находится подъ комнатами, которыя онъ занималъ, въ теченіи трехъ лѣтъ, когда былъ предсѣдателемъ кассаціоннаго суда. Преемникомъ его будетъ по этой должности г-нъ Сентъ-Лоранъ, перъ Франціи, совѣтникъ означеннаго суда.

— Г-нъ Тестъ провелъ ночь безпокойно. Причиненная пистолетнымъ выстрѣломъ контузія, казавшаяся сначала легкою, по причинѣ безпрестанныхъ жаровъ, превратилась въ опасное воспаленіе. Третьяго дня явился къ нему издатель-книгопродавецъ, съ предложеніемъ пріобрѣсти его сочиненія. Г-нъ Тестъ согласился на это предложеніе и объявилъ, что на другой день займется этимъ дѣломъ.

— Маршалъ Сультъ съ трудомъ согласился остаться предсѣдателемъ кабинета до закрытія засѣданій палатъ. Когда онъ выйдетъ изъ кабинета, произойдутъ въ ономъ нѣкоторыя преобразованія.

19 *Іюля.*

Въ Берлинѣ получено телеграфическое извѣстіе, что г-нъ Пелларпа явился въ судъ, и что 23 числа перы снова соберутся въ засѣданіе суда.

Англія.

Лондонъ, 16 *Іюля.*

17 числа произойдетъ засѣданіе совѣта министровъ, на которомъ будутъ присутствовать всѣ члены кабинета. На этомъ засѣданіи будетъ составлена тронная рѣчь, для закрытія засѣданій парламента 22 с. м.

— Королева и принцъ Альбертъ отправятся 31-го Іюля или 2-го Августа изъ Вулича въ Шотландію. Семейство Ея Величества остается въ Осборнгоузѣ.

— Наслѣдный великій герцогъ Саксенъ Веймарскій, пробывшій нѣкоторое время съ супругою своею въ Англіи, отплылъ изъ Вулича въ Роттерамъ, для посѣщенія Короля Нидерландскаго.

— Изъ Берлина прибылъ сюда гр. Вестмореландъ, посланникъ нашъ при Берлинскомъ дворѣ.

— Лордъ Джонъ Россель объявилъ третьяго дня нижней палатѣ, что, по желанію герцога Веллингтона, статуя его останется на тріумфальной аркѣ, на которой теперь поставлена.

— Лордъ Пальмерстонъ, въ депешѣ своей къ сэръ Джону-Деви, въ Китаѣ, изъявилъ ему свое удовольствіе, по случаю событій въ Кантонѣ.

— Изъ Ирландіи сообщаютъ, что урожай тамъ очень хорошъ. Въ этомъ году и картофель не зараженъ.

— Даніилъ О'Коннель оставилъ наслѣдство въ 25,000 фунт стерл. и завѣщалъ 1,000 фунт. стерд. своему старому другу, г-ну Рей.

Испанія.

Мадритъ, 9 *Іюля.*

Изъ Опорто получены извѣстія, простирающіяся по 1-е Іюля. Испанскія войска занимаются тамъ собираніемъ оружія и другихъ военныхъ вещей, оставленныхъ инсургентами на улицахъ и въ домамъ; генералъ Конча отнесся къ маршалу Сальданьѣ, чтобы онъ прислалъ къ нему офицера, для полученія сихъ предметовъ. Слишкомъ 2,000 чел. получили паспорты для отъѣзда на родину. 30-го Іюня, генералъ Конча издалъ къ жителямъ прокламацію въ коей обѣщаетъ имъ, что они никогда не будутъ сожалѣть о томъ, что видѣли кастильское знамя водруженное на стѣнахъ своего города. Онъ напоминаетъ имъ, что вмѣстѣ съ нимъ сражались въ пользу утвержденія либеральныхъ правилъ, и увѣряетъ, что впредь никто не будетъ подвергнутъ гоненію. — Въ полученныхъ здѣсь изъ Опорто письмахъ испанскихъ офицеровъ, утверждаютъ, что опортскіе жители не могутъ довольно нахвалиться видомъ и вооруженіемъ испанскихъ войскъ, и что всѣ Португальцы изъявляютъ желаніе, чтобы страна ихъ была соединена съ Испаніею. Португальскіе офицеры устроили для испанскихъ офицеровъ завтракъ, причемъ провозглашены были тосты: за Испанію и за соединеніе полуострова; здѣшніе министерскіе журналы торжествуютъ по случаю такихъ результатовъ.

— Генералъ Конча, за то, что безъ сопротивленія съ отрядомъ въ 15,000 чел. двинулся къ Опорто, и

nowił wyjechać z Francyi. Teste przeprowadzony będzie do więzienia Conciergérie, gdzie już dlań przygotowują mieszkanie. Mówią, że to znajduje się właśnie pod pokojami, które przez lat trzy, jako Prezes sądu kassacyjnego, zajmował. Następcą jego w pomienionym sądzie ma być P. Saint Laurent, Par Francyi, radzca sądu kassacyjnego.

— P. Teste przepędził noc niespokojnie. Kontuzya, która z początku zdawała się mało znaczącą, zamieniła się przez ciągłe upały w zapalenie, które grozi niebezpieczeństwem. Zawczoraj przybył do P. Teste xięgarz, z oświadczeniem chęci nabycia jego pamiętników. P. Teste przychylił się do jego żądania i obiecał, że zaraz nazajutrz zajmie się tą pracą.

— Marszałek Soult ledwo dał się z największą trudnością nakłonić do zatrzymania Prezesostwa gabinetu do końca obrad parlamentowych. Po jego wyjściu zajdą niektóre zmiany w ministerstwie.

Dnia 19 *lipca.*

Do Berlina nadeszła wiadomość telegraficzna, że P. Pellapra stawił się przed sądem, i że 23-go b. m. Parowie znowu zgromadzą się na posiedzenie Sądowe.

Anglia.

Londyn, 16 *lipca.*

Jutro odbywać się będzie wielka rada gabinetowa, na którą przybędą wszyscy Ministrowie. Na téj to radzie ułożona będzie mowa tronowa, na odroczenie parlamentu w d. 22-m b. m.

— Królowa z małżonkiem swoim wypłynie 31-go lipca, lub 2-go sierpnia, z Woolwich do Szkocyi. Dzieci Monarchini pozostaną w Osbornhouse.

— Dziedziczny Wielki Xiążę Sasko-Wejmarski, który czas niejaki z małżonką swoją w Anglii bawił, wsiadł na okręt w Woolwich, udając się to Rotterdamu, dla odwiedzenia Króla Niderlandzkiego

— Zjechał tu z Berlina Hr. Westmoreland, Poseł nasz przy dworze Prusskim.

— Lord John Russel oświadczył onegdaj w Izbie Niższéj, że na żądanie Xięcia Welligtona, posąg jego pozostanie na łuku tryumfalnym, na którym teraz stoi.

— Lord Palmerston, w depeszy posłanéj do Sir John Davis, do Chin, oświadczył mu swoje żywe zadowolenie, z powodu ostatniéj wyprawy jego do Kantonu.

— Z Irlandyi donoszą o najpiękniejszych tam urodzajach. W tym roku i kartofle nie są dotknięte zarazą.

— Daniel O'Connell zostawił około 25,000 f. szt. majątku, z którego testamentem zapisał 1,000 f. szter. swemu dawnemu przyjacielowi Ray.

Hiszpania.

Madryt, 9 *lipca.*

Mamy wiadomości z Oporto do d. 1 lipca. Wojsko hiszpańskie zajmuje się tam zbieraniem broni i innych efektów wojskowych, które powstańcy pozostawiali po ulicach i w domach, a Jenerał Concha wezwał Marszałka Saldanha, aby mu przysłał oficerów po odbiór tych przedmiotów. Więcéj jak 2,000 osób otrzymało paszporta dla udania się do domów. Dnia 30 czerwca, Jenerał Concha wydał do mieszkańców odezwę, w któréj przyrzeka im, że nigdy żałować nie będą, iż widzieli chorągiew Kastylijską powiewającą na murach miasta swego. Przypomina im, że wspólnie z nim walczyli o utwierdzenie zasad liberalnych, i zapewnia ich, że nikt na przyszłość nie będzie prześladowany. Odebrane tu listy z Oporto od oficerów hiszpańskich, zapewniają, że mieszkańcy w Oporto nie mogą się dosyć nachwalić postawy i uzbrojenia wojska hiszpańskiego, i że wszyscy Portugalczycy objawiają życzenie, aby ich kraj połączony był z Hiszpanią. Wielu oficerów portugalskich wyprawiło dla oficerów hiszpańskich śniadanie, przy téj sposobności wzniesione były toasty: „Niech żyje Hiszpania! niech żyje zjednoczenie półwyspu!“ Tutejsze dzienki ministeryalne tryumfują naturalnie z takowego obrótu rzeczy.

— Jenerał Concha, za to, że bez żadnéj przeszkody na czele 15,000 ludzi posunął się pod Oporto i bez dobycia

въ слѣдствіе только одной конвенціи благопріятной для инсургентовъ, занялъ этотъ городъ, — произведенъ въ испанскіе гранды 1-й степени и маркизы Дуэро, и такимъ образомъ поставленъ на ряду съ герцогомъ Веллингтономъ, который, какъ извѣстно, отъ португальскаго Короля Іоанна VI, получилъ то же званіе въ память кровопролитной экспедиціи. Сверхъ сего Галиційскій и Эстремадурскій генералъ-капитаны, въ награду за усердіе по участію въ интервенціи, получили Орденъ св. Фердинанда, самый важный въ Испаніи, а восемъ бригадировъ, вступившихъ въ Португалію съ арміею, будутъ произведены въ генералъ-маіоры, не смотря на то, что по силѣ изданнаго, за двѣ предъ симъ недѣли, постановленія, въ мирное время воспрещено производить выше степени Бригадира.

— Между тѣмъ изъ Лиссабона получено здѣсь извѣстіе отъ 2-го с. м., что португальская Королева отказала въ своемъ утвержденіи капитуляціи, заключенной съ Опортскою юнтою, и тамошніе представители союзныхъ державъ не только согласились на постановленіе Королевы, но сдѣлали даже особое въ этомъ духѣ постановленіе. Если это оправдается, что наше правительство будетъ поставлено въ весьма затруднительное положеніе относительно португальскаго правительства.

— Переговоры Папскаго Делегата, Монс. Брунелли, начались такимъ образомъ, что для обѣихъ сторонъ должно ожидать благопріятныхъ послѣдствій. Такъ какъ вопросъ объ утвержденіи апостолическою столицею епископовъ, назначенныхъ правительствомъ, со времени кончины Фернанда VII, представлялъ, по видимому, затрудненія, то всѣ эти прелаты, вслѣдствіе представленія министровъ, объявили желаніе добровольно отказаться отъ своихъ епархій. Это облегчитъ дальнѣйшій ходъ переговоровъ.

— Папскій Делегатъ снабженъ буллою, по силѣ коей, купившіе народныя имущества получатъ утвержденіе за ними ихъ собственности, съ условіемъ, чтобы они съ своей стороны подчинились правиламъ конкордата, который имѣетъ быть нынѣ заключенъ.

Сверхъ сего, Делегатъ имѣетъ довѣренность отъ апостолической столицы, по силѣ коей онъ вправѣ разрѣшать посвященнымъ монахамъ принятіе пребендъ, съ тѣмъ условіемъ, что они откажутся отъ нихъ въ случаѣ, если своими начальствами вызваны будутъ обратно въ монастыри. А такъ какъ въ Испаніи уже не существуетъ монастырей, то правительство статью эту считаетъ маловажною формальностію, которая должна остаться безъ всякаго послѣдствія.

— Утверждаютъ, что Монс. Брунелли принялъ въ свои духовники патера Пурцаля, Іезуита, который былъ прежде учителемъ сыновей Донъ-Карлоса.

Греція.

Аѳины, 27 Іюня.

Извѣстія, получаемыя изъ областей Акарнаніи и Этоліи въ Аѳинахъ, съ каждымъ днемъ подтверждаютъ болѣе и болѣе начавшееся возстаніе Ѳедора Гриваса. Онъ овладѣлъ двумя фортами или, лучше сказать, укрѣпленными мѣстечками — Палеохаліею и Плагіасомъ, занялъ ихъ вооруженною шайкою, состоящею изъ 80 человѣкъ и одно поручилъ своему 16-ти-лѣтнему сыну. Онъ старается привлечь къ себѣ всю сволочь, которая живетъ на границѣ и близъ границы въ турецкомъ владѣніи, учредилъ центральный пунктъ для набора солдать въ турецкомъ городѣ, Превезѣ, гдѣ каждому Альбанцу обѣщаетъ 1 ф. стерл. жалованья въ мѣсяцъ; а содѣйствующій ему губернаторъ издалъ амнистію, въ слѣдствіе которой 4 или 5 разбойничьихъ атамановъ безпрепятственно оставили турецкія владѣнія и отправились на лежащій близъ Превезы островъ Скаплинъ, чтобы ночью перейти въ мѣстечко Плагіасъ къ Гривасу.

— По извѣстіямъ съ острова Мальты, въ Альбаніи произошелъ мятежъ, и 1,000 чел. хотѣли овладѣть Аргиро-Кастро. Они были разбиты, и многіе плѣнники отправлены въ Константинополь.

oręża, w skutek konwencyi, tak korzystnéj dla powstańców, zajął to miasto,— mianowany został Grandem hiszpańskim 1 klassy i Margrabią Duero, a tym sposobem postawiony został na równi z Xięciem Wellingtonem, który jak wiadomo, od Króla portugalskiego Jana VI, otrzymał ten sam tytuł na pamiątkę krwawéj wyprawy. Prócz tego Jenerałni Kapitanowie Galicyi i Estramadury, w nagrodę swojéj gorliwości i uczęstnictwa w sławie interwencyi, otrzymali wielki krzyż orderu św. Ferdynanda, najwyższy wojskowy order hiszpański, a ośmiu Brygadyerów, którzy z armią do Portugalii wkroczyli, posunięci będą na Jenerał Majorów, chociaż wydane przed dwóma tygodniami rozporządzenie stanowi, że tylko w czasach wojennych mogą być udzielane awanse wyżéj nad stopień Brygadyera.

— Tymczasem z Lizbony nadeszła tu wiadomość z d. 3 b. m., że Królowa portugalska odmówiła swego zatwierdzenia kapitulacyi z Juntą Oportską zawartéj, a tameczni Reprezentanci mocarstw sprzymierzonych, nie tylko zgodzili się na postanowienie Królowéj, ale nawet oddzielny w tym duchu ułożyli protokół. Jeżeli się ta wiadomość potwierdzi, tedy rząd nasz ujrzy się w nader krytycznem położeniu względem rządu portugalskiego.

— Układy Delegata papiezkiego, Mons. Brunelli, rozpoczęły się w sposób rokujący dla obu stron pomyślny skutek. Ponieważ kwestya, czy Stolica Apostolska skłonna jest zatwierdzić Biskupów prezentowanych przez koronę od czasu zgonu Króla Ferdynanda VII, zdawała się przedstawiać trudności, przeto wszyscy ci Prałaci, na skutek przedstawienia Ministrów, oświadczyli chęć dobrowolnego zrzeczenia się swych dyecezyi. Ten krok ułatwi dalszy bieg układów.

— Delegat Papiezki zaopatrzony jest w bullę, mocą któréj, nabywcy dóbr narodowych otrzymają potwierdzenie swych posiadłości, pod warunkiem poddania się pod przepisy zawrzeć się mającego konkordatu. Czy rząd przystanie na taką bullę, zdaje się być wątpliwem.

Prócz tego Delegat upoważniony jest od Stolicy Apostolskiéj do udzielenia sekularyzowanym zakonnikom pozwolenia na przyjęcie prebend, z tym jednak warunkiem, że ich odstąpią w razie, jeżeli zwierzchnicy przywołają ich na powrót do klasztorów. A że w Hiszpanii niema już wcale klasztorów, przeto rząd uważa tę klauzulę za czczą formalność, która bez skutku pozostać musi.

— Zapewniają, że Mons. Brunelli przyjął na swego spowiednika Ojca Purzal, Jezuitę, który był dawniéj nauczycielem synów Don Karlosa.

Grecya.

Ateny, 27 czerwca.

Wiadomości otrzymywane tu z obwodów Akarnanii i Etolii, z każdym dniem potwierdzają coraz to bardziéj, poprzednio już szerzące się wieści o powstaniu Teodora *Grivasa*, który opanował już dwie twierdze, a raczéj dwa ufortyfikowane miasteczka: Paleochalia i Plagias; osadził je zbrojną bandą z 80 ludzi, i jedno z nich oddał pod kommendę 16-to-letniego swojego syna. Celem jego jest zebrać około siebie cały ów motłoch, tułający się na granicy, albo blizko granicy w posiadłościach tureckich; urządzić punkt centralny dla zaciągu żołnierzy w tureckiem mieście Prewezie, gdzie każdemu Albańczykowi obiecuje żołdu po 1 funcie szter. na miesiąc, i gdzie sprzyjający znać jemu Gubernator, wydał niedawno amnestyą, skutkiem któréj, cztérech czy pięciu dowódzców band rozbojniczych, swobodnie opuścili posiadłości tureckie, i udali się na wyspę Skaplin, leżącą niedaleko Prevezy, ażeby ztamtąd w nocy przekraść się do miasteczka Plagias do Grivasa.

— Podług wiadomości z Malty, w Albanii wybuchnął także rokosz, i oddział z 1,000 ludzi złożony chciał opanować Argiro-Kastro. Napastnicy zostali pobici, i znaczną liczbę jeńców odesłano do Konstantynopola.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 25-го Іюля 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*